

**Elek Város  
Önkormányzata  
Képviselő-testülete**

**Gazdasági programja**

**2015-2019.**

## **Bevezető**

A gazdasági program elkészítésére Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. §-ban meghatározottak alapján kerül sor.

A gazdasági program a képviselő-testület megbízatásának időtartamára, vagy azt meghaladó időszakra szólhat. A gazdasági program elkészítésének célja, hogy az önkormányzat képviselő-testülete egységes, előre meghatározott célrendszer szerint működjön és a lehetőségek figyelembe vétele mellett fejlődjön is.

A gazdasági program az önkormányzat részére helyi szinten határozza meg mindazon célkitűzéseket, feladatokat, amelyek a költségvetési lehetőségekkel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti, gazdasági adottságok figyelembevételével – a megyei térségi koncepciókhoz illeszkedve – az önkormányzat által nyújtandó kötelező és önként vállalt feladatok biztosítását, fejlesztését szolgálják.

A képviselő-testület a jelen gazdasági programban meghatározottakat figyelembe veszi minden gazdasági jellegű, a gazdálkodásra, a település működtetésére, fejlesztésére vonatkozó döntésnél, különös tekintettel az éves költségvetési rendeletek elkészítése és összeállítása során.

A gazdasági programban meghatározott célok eléréséhez a képviselő-testületnek az alábbiakra kell koncentrálnia:

- a célkitűzések egymásra épülő megvalósítására,
- a szükséges anyagi források és eszközök megteremtésére.

Az anyagi eszközök megteremtéséhez nem elegendő az évről-évre keletkező források (pl. állami támogatás, helyi bevételek) megléte, hanem szükség van:

- a pályázati lehetőségek felkutatására és kiaknázására,
- az önkormányzat sajátosságaira támaszkodva új lehetőségek keresésére,
- a meglévő források nagyobb mértékű kihasználására.

A helyi önkormányzatokról szóló törvényi szabályozás megteremtette annak a lehetőségét, de egyben szükségességét is, hogy a választott képviselő-testület mint hatalmi szervezet és az általa létrehozott intézményrendszer, mint igazgatási és ellátási szervezetek képesek legyenek a területi igényeket megfogalmazni és kielégíteni, odafigyelve a területükön élő lakosság igényeire és elvárásaira. Az önkormányzatok megalakulásától eltelt közel 25 év bebizonyította, hogy az önkormányzatok kellő gazdái tudnak lenni az adott területek feladatainak úgy a hatalmi tényezők területén, mint az igazgatási feladatok, de a társadalom és a gazdaság szempontjából igen fontos szerteágazó szolgáltatási területeken is.

Elek Város Képviselő-testülete és a képviselő-testület által létrehozott és működtetett intézményrendszer átérzi annak a feladatnak és lehetőségnek a jelentőségét, amely egy megváltozott Európai Uniós környezetben lehetőséget biztosít az Önkormányzat irányításával a város fejlesztésére és a szolgáltatások színvonalának megőrzésére, valamint fejlesztésükre. Ennek érdekében nem csak rövidtávon, hanem hosszabbtávú stratégiai elképzelések mentén is megtervezi, és a tervek alapján végzi feladatait.

Ezen tervező munka folyamatos előregondolkodás részeként kerül megfogalmazásra az egyébként törvényi kötelezettségként is megfogalmazott gazdasági program kialakítása, amely az eddigi önkormányzati létből folyó tapasztalatokat is kihasználva megtervezi a város lakossági igényeire, adottságaira, a gazdasági és társadalmi szereplőinek elvárásaira alapozott fejlesztését és működtetését. Mindezek figyelembe vételével és tekintettel arra, hogy ma már a jogi szabályozás részben kötelező keretet is ad a gazdasági programok kialakításának Elek város önkormányzata egy olyan elképzelésrendszeren alapuló gazdasági programot kíván végrehajtani az elkövetkezendő időszakban, amely Elek város területét, az itt élő lakosságot, az itt működő vállalkozásokat, társadalmi szervezeteket a jelenleginél jobb helyzetbe kívánja hozni és differenciált, de az igényeket messzemenően kielégítő szolgáltatásokat kíván létrehozni. Természetesen látni kell azt, hogy a gazdasági program végrehajtása csak az önkormányzat forrásaiból nem valósítható meg, ennek megfelelően igénybe veszi a lehetségesen bevonható forrásokat.

Az önkormányzat eddigi működése során megkísérelte folyamatosan megőrizni azokat a szolgáltatásokat illetőleg ezen szolgáltatások színvonalát, amelyekhez a területen élők úgy magánszemélyként, mint vállalkozások munkavállalóiként vagy tulajdonosaként megszoktak, illetve elvártak.

## **Jogszabályi környezet**

Az önkormányzatok számára az 2011. évi CLXXXIX törvény a 116. §-ban gazdasági program készítését írja elő. A (2) bekezdés tartalmaz részletesebb utalást egyrészt a program által minimálisan felölelt időhorizont tekintetében – legalább a képviselő-testület megbízatásának időtartamára szól -, másrészt annak tartalmi vonatkozásait illetően. A törvény szövege alapján a gazdasági program egy integrált szemléletű, a térségi összefüggéseket figyelembe vevő tervezési folyamat végeredményét jelenti, mely tartalmazza a kötelező és önként vállalt önkormányzati feladatok biztosítására és azok fejlesztésére vonatkozó elképzeléseket. Ki kell térnie továbbá, az általános fejlesztési elképzelésekre, a munkahelyteremtésre, a településfejlesztési és az adópolitika célkitűzéseire és feladataira. Városok esetében a befektetés-támogatási és a városüzemeltetési politika prioritásainak és ezek lehetséges eszközeinek feltárása is feladata a programnak. Jogszabályi oldalról egyértelműen a fejlesztési elképzeléseinek mellett a közszolgáltatások biztosításának jövőbeni kereteit és az önkormányzat különböző helyi, tematikus politikáit is megfogalmazó munka elkészítése a fő cél.

## **A gazdasági program célja**

Elek város gazdasági programjának legfontosabb feladata, hogy összegezze, rendszerezze és koherens egységként láttassa mindazokat a törekvéseket, célokat és eszközöket, melyek Elek város önkormányzata Képviselő-testülete szándéka alapján a város és lakói jobb életminőségét szolgálják. Miután az adott térségben, a településen élők jövőjét, jólétét számos, a helyi döntéshozók akaratán kívülálló tényező is befolyásolja, jelen dokumentum azokra az elemekre koncentrál, amelyekre az önkormányzatnak hatása van a gazdaságfejlesztés, a humán erőforrás fejlesztés és a környezetminőség javítása terén.

A program hosszú távú célja tehát az életminőség javítása, amely a helyi gazdaság versenyképességének fokozásával, illetve a nem anyagi jellegű életfeltételek javításával

érhető el. A helyi gazdaság versenyképességét a gazdasági szerkezet, az innováció, az infrastruktúra milyensége befolyásolja, ugyanakkor nem hanyagolható el a városmarketing szerepe sem.

A helyi gazdaság versenyképességének reáloldalára az önkormányzat sajátos és az esetek döntő többségében közvetett eszközökkel tud hatást gyakorolni. Ilyen eszköz az infrastruktúra fejlesztése, a helyi adórendszerben korlátozottan megjeleníthető preferenciák alkalmazása, a befektetések elvi lehetőségeinek megteremtése.

## **Helyzetértékelés**

### **Általános helyzetkép**

#### Elek település-szerkezete, lakosságának alakulása

Elek városa Békés megyében, a határ mentén, a gyógyfürdőjéről ismert Gyula városától 12 km-re, a megyeszékhely Békéscsabától 25 km-re, a magyar-román határ közvetlen közelében fekszik. Közúton a 44. sz. főútról, Gyula felől közelíthető meg a település a legkönnyebben. Állandóan üzemelő, nemzetközi közúti határátkelő működik Gyulán, vasúti határátkelő pedig a 10 km-re fekvő Lökösházán. Elek nem rendelkezik vasútállomással, a legközelebbi vasútállomás Kétegyházán, Elektől 6 km-re található, a Budapest – Békéscsaba - Arad fővonal részeként.

#### Történelmi áttekintés:

Elek mai területén már a honfoglalás előtti időszakban különböző népek is megfordultak, de az első, Eleket említő írásos emlék 1232-ből származik.

A települést a törökidőket és a 15 éves háború pusztításait követően német telepesekkel népesítette be báró Harruckern János György, 1727-ben. Ezt követően Elek töretlen fejlődésnek indult, az 1854-es források szerint már mezővárosnak említik.

Ennek a folyamatnak a trianoni békeszerződés vetett véget, Elek elvesztette piacainak nagy részét, határ menti településsé vált.

A II. Világháborút követően a német lakosság nagy részét kényszermunkára hurcolták ki, ill. elűzték, és az ország más részéről hoztak helyükbe telepeseket, valamint Felvidékről elűzött magyar családok is kerültek településünkre.

Településünk 1996-ban városi rangot kapott, ami az elmúlt évek egyik legkiemelkedőbb eseménye volt.

#### Természetföldrajz:

Az egykori Arad vármegyéhez tartozó Elek / Aletea a Körös – Maros - köze morfológiai egységen belül a Békés – Csanádi - löszhát és a Körösök süllyedéke területére esik.

A város területe 9229 kat. h., népessége 4964 fő (magyar 40%, román 26%, német 22%, szlovák 6%).

A város közigazgatási területe: 5.300 ha, ebből 400 ha belterület, 450 ha rét-legelő, 50 ha zártkert, 4400 ha szántó.

#### Művelődési jellemzők:

A településen egy művelődési ház található, a Reibel Mihály Városi Művelődési Központ és Könyvtár. Intézményünk 1929. óta folytat közművelődési tevékenységet. Ez idő alatt számos közösségnek, klubnak, művészeti csoportnak, civil szervezetnek adott otthont. Különös figyelmet fordítva a gyermekekre és az idősebb korosztályra. Állandó helyszíne kulturális, családi és egyéb városi rendezvényeknek. Ezen kívül tevékenységi köre az alábbi feladatok ellátására is kiterjed: lakossági szolgáltatások /véradás, tüdőszűrés, lakossági fórumok, közmeghallgatás/ tájékoztatások, bemutatók, vásárok, külső szervezetek, intézmények programjainak befogadása, segítése.

Az eleki könyvtár 1969 óta működik. 1979-ben a Megyei Könyvtár alakította ki az eleki könyvtárban az esztétikusan elrendezett olvasótermet és a zenei részleget. Külön nemzetiségi állomány is helyet kapott. Jelenleg a művelődési és a könyvtári terület összevontan, egy intézmény keretei között működik.

#### Oktatás:

Eleken óvoda, magyar és román általános iskolák működnek. Az óvodai és általános iskolai nevelés-oktatás terén a nemzetiségi hagyományokra is alapozva komoly szerepet kap a nemzetiségi és idegen nyelvek oktatása. A dr. Mester György Általános Iskola 2013. január 1-től a KLIK fenntartásában működik a tanügyigazgatási irányítást tekintve, a működtetés továbbra is a települést terheli. A Román Általános Iskolában román nemzetiségi nyelv oktatása folyik, az intézmény fenntartását a 2013/2014-es tanévtől az Országos Román Nemzetiségi Önkormányzat vette át.

#### Társadalmi-gazdasági környezet bemutatása:

A gazdasági, infrastrukturális és szociális mutatók alapján Elek Városa hátrányos helyzetű településnek számít a munkanélküliek nagy száma miatt. A városban a munkaképes korú népesség 3423 fő, ennek 2014. december 31-én 5,84 %-a (200 fő), 2015. január 31-én 6,8 %-a (208 fő) nyilvántartott munkanélküli. A regisztrált munkanélküliek éves átlaga 2014-es év alapján 234 fő, a lakosság 4,76 %-a. A munkanélküliség ilyen magas aránya miatt, fejlesztéseket, anyagi erőforrásokat a város csak pályázatok útján tud biztosítani.

A fiatalok körében egyre nagyobb a városból való elvándorlás, ezt mi sem mutatja jobban, hogy 1990-2014 között 664 fő volt az elvándoroltak száma, 2011-2014 között 69 fő. A lakosság átlagéletkora egyre magasabb és a város elöregedő település.

#### Munkalehetőség

Helyi ipar, kereskedelem, szolgáltatások, cégek, vállalkozók, egyéni gazdálkodók, idegenforgalom.

Elek városban a munkanélküliségi ráta mintegy 18 %-o. A regisztrált munkanélküliek száma éves szinten átlagban 600 fő. A munkanélküliség az alacsony iskolai végzettségűek – ezen belül is az etnikai kisebbség – között a legjelentősebb.

Az ipari munkahelyek telepítése ma már nem felső döntés, hanem tőke és piac kérdése. E kettő megléte esetén is kérdéses, hogy a helyi munkaerő megfelelő háttérrel ad-e bármilyen odatelepülő ipari tevékenységnek. Eleken legnagyobb foglalkoztatónak számít az önkormányzat és annak intézményrendszere.

Jelenleg Eleken 467 vállalkozás működik, ebből kb. 271 egyéni vállalkozás. Sok a kényszervállalkozó, ezt mutatja az éves fluktuáció is, hiszen évente 40-en megszüntetik, de ugyanennyien váltanak vállalkozói igazolványt. Több hiányszakma – évek óta hiányzik a településen a cipész, órás, szabó. Nagy kérdés az érdekvédelem, a képviselő szerepe.

Szükséges a vállalkozások önkormányzati támogatása, hiszen jelen körülmények között csak a vállalkozók létesítenek új munkahelyet. Az önkormányzat képviselő-testülete 2009. évben rendeletet alkotott a vállalkozások fejlesztése érdekében.

A munkanélküliség enyhítése érdekében az önkormányzat lehetőségei szerint továbbra is biztosítja a közhasznú munkavégzés lehetőségét a munkanélküliség számára a megváltozott, jóval kedvezőtlenebb jogszabályi lehetőségek keretein belül.

Az Mötv. értelmében az önkormányzat saját felelősségére vállalkozói tevékenységet is folytathat, az önkormányzatok ma azonban inkább abban lehetnek érdekeltek, hogy támogassák, segítsék a piaci viszonyok kiépülését, indirekt eszközökkel teremtse meg a szolgáltatás lehetőségeinek feltételeit (rendeletek az önkormányzati vagyon és tulajdon hasznosításáról, munkahelyteremtő vállalkozások segítéséről, a munkanélküliség kezeléséről stb. koncepciók, vállalkozás ösztönzésre, vállalkozás fejlesztésre).

Sajnos jelentős előrelépés ezen a területen nem történt, a regisztrált munkanélküliek száma nőtt, az „előregedési” folyamat következményeként a munkanélküliségi ráta már meghaladja a 18 %-ot

### Otthon és lakásteremtés lehetősége

#### Lakás-, telekellátottság

Az önkormányzat mindig igyekezett a fiatalok helyben maradása, lakásépítésének elősegítése érdekében megfelelő közművesített építési telekingatlanokat kialakítani. Az 1980-as években évente 40-50 új családi lakóház épült, ezzel szemben 1997-1998-ban 12-13 építési engedélyt adtunk ki. A jelenlegi telekállomány még 3-4 évig valószínűleg elég lesz.

Az önkormányzati lakások építésének, vásárlásának szükségességéről még akkor sem mondhatunk le, ha belátható időn belül azokra egyelőre nincs fedezet.

Keresni kell azokat a megoldásokat, amelyek a fiatal házasoknak, vagy az önhibájukon kívül önálló lakással nem rendelkezőknek valamiféle megoldást, reményt, lehetőséget adjunk. (ingyenes telekjuttatás, első lakáshoz jutók támogatása, szaktanácsadás, stb.)

A 2003. októberében átadásra kerülő 26 lakásos költségalapú bérlakás jelentősen növeli az önkormányzat rendelkezésre álló bérlakás-állományt.

### Közrend, közbiztonság

A közrend és közbiztonság helyzete Eleken megfelelő, a hasonló helyzetű és nagyságú településnél jobb, de javítanivaló még mindig van. Az Eleki Rendőrőrs és a Gyulai Rendőrkapitányság keretei között látja el a feladatait.

A nap 24 órájában – egy-két kivételtől eltekintve – folyamatosan van Eleken szolgálatot teljesítő rendőr.

Figyelmet érdemel a tulajdon elleni bűncselekmények alakulása, valamint a különböző erőszakos cselekmények megakadályozása. Az utóbbi időszak sajnálatos eseményei miatt is figyelmet kell fordítani a szórakozóhelyek, vendéglátóipari létesítmények nyitvatartási idejének szabályozására, illetve a szabályok betartására, betartatására. A képviselő-testület e tárgyban 2010. évben alkotott rendeletet.

### Energiaellátás

#### Villamos energia

A település elektromos áramellátottsága teljes körű. Minden lakás rákötési lehetőséget kapott a hálózatra. A szolgáltatás folyamatos.

#### Gázellátás

A település teljes körű gázellátása 1994-95. évben épült ki. A rendszer kiépítésénél a teljes épületállomány rákötése tervezve lett, ezért olyan műszaki paraméterű nyomó- és elosztóvezetékek kerültek kiépítésre, melyek keresztmetszeti bővítése az elkövetkező időben nem szükséges.

Az elmúlt időszakban mintegy 1300 lakás és intézmény fűtése történt gázzal. A romló gazdasági helyzet, a gáz árának emelkedése miatt egyre többen állnak át fatüzelésre, illetve különböző alternatív fűtési módok alkalmazására.

Az önkormányzat intézményei teljes körűen, a lakásai részben a rendszerre rá vannak kötve, azonban az önkormányzat folyamatosan más fűtési módok bevonásával igyekszik csökkenteni a költségeit. Gázhálózat esetleges bővítése csak akkor válik szükségessé, ha jelentős fogyasztású ipari üzem telepszik városunk területére.

### Közlekedés, hírközlés, vízügy, kommunális ellátás

#### Tömegközlekedés

Becsült adatok szerint Elekre más településekről kb. 50 fő, Elekről pedig ennél sokkal több, mintegy 300 fő ingázik munkavégzés céljából főként Gyulára és Békéscsabára. Utazásukhoz saját gépjárművüket, vagy a Volán és MÁV járatait veszik igénybe, ezért közérzetüket nagymértékben befolyásolja, hogy az utazók részére a tömegközlekedés üzemeltetői milyen csatlakozási lehetőséget biztosítanak. Az önkormányzat annyit tehet, hogy a lakosság észrevételeit összegyűjtve tárgyalásokat folytat a cégekkel az időpont és a járatok számának egyeztetésével.

#### Úthálózat

A város úthálózata 44 km, 70 %-os a kiépítettség.

A meglévő útfejlesztéseket tovább kell vinni, elsősorban ott kell utat építeni, ahol a lakosság anyagi hozzájárulására is lehet számítani. A meglévő úthálózat karbantartására is jelentősebb összegeket kell fordítani. Szükséges volna minden évben legalább egy utca teljes körű helyreállítása, a kátyúzási munkálatokon felül. Fejlesztési kiadásokat kell tervezni, amennyiben a lehetőségek engedik. A különösen rossz állapotú a Gyulai, illetve a Lökösházi út felújítása 2013-ban történt meg, a határra vezető Ottalakai út felújításában egyetemben. A tulajdonos Közútkezelő elnyert pályázati forrásból újította fel ezeket az útszakaszokat.

Jelentős eredmény a Gyuláról Elekre vezető 4444-es út felújítása, ami szintén 2013-ban következett be.

Az utak mellett további a kerékpárutak építési is szükséges lenne. Szükséges évente a meglévő KRESZ táblák felülvizsgálata, ahol szükséges a megfelelő cseréket el kell végezni. Figyelmet kell fordítani a járdák állapotára, és azok felújítását folyamatosan végezni.

## **Önkormányzati feladatok**

### **Az önkormányzat gazdasági helyzete és gazdálkodással kapcsolatos feladatai**

Elek Város Önkormányzatának fő célkitűzése a pénzügyi gazdálkodás terén a működőképesség biztosítása, és a költségvetési egyensúly megtartása. Az elmúlt évek tapasztalatai azt mutatják, hogy az állami forrásból származó bevételek egyre csökkennek. A következő években sem számolhatunk az állami normatív támogatásból és az átengedett bevételekből származó költségvetési bevétel növekedésével, kedvező esetben ez a jelenlegi szinten stabilizálódik, és nem csökken tovább.

**Az önkormányzat 2015. évi költségvetése bevételeinek és kiadásainak számbavétele:**

**Egyes kiemelt bevételi előirányzatok egységes rovatrend szerint**

**1. B1. Működési célú támogatások államháztartáson belülről**

Adatok ezer forintban

|    | <b>A</b>  | <b>B</b>           | <b>C</b>             |
|----|---|--------------------|----------------------|
| 1  | <b>Rovat megnevezése</b>  | <b>Rovat száma</b> | <b>Előirányzatok</b> |
| 2  | <i>Helyi önkormányzatok működésének általános támogatása</i>  | <i>B111</i>        | 153355               |
| 3  | <i>Települési önkormányzatok egyes köznevelési feladatainak támogatása</i>                              | <i>B112</i>        | 84311                |
| 4  | <i>Települési önkormányzatok szociális, gyermekjóléti és gyermekétkeztetési feladatainak támogatása</i> | <i>B113</i>        | 121873               |
| 5  | <i>Települési önkormányzatok kulturális feladatainak támogatása</i>                                     | <i>B114</i>        | 5616                 |
| 6  | <i>Működési célú költségvetési támogatások és kiegészítő támogatások</i>                                | <i>B115</i>        | 0                    |
| 7  | <i>Elszámolásokból származó bevételek</i>   | <i>B116</i>        | 0                    |
| 8  | Önkormányzatok működési támogatásai   | B11                | <b>365155</b>        |
| 9  | Elvonások és befizetések bevételei  | B12                | 0                    |
| 10 | Működési célú garancia- és kezességvállalásból származó megtérülések államháztartáson belülről          | B13                | 0                    |
| 11 | Működési célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök visszatérülése államháztartáson belülről           | B14                | 0                    |
| 12 | Működési célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök igénybevétele államháztartáson belülről            | B15                | 0                    |
| 13 | Egyéb működési célú támogatások bevételei államháztartáson belülről                                     | B16                | 352                  |
| 14 | <b>Működési célú támogatások államháztartáson belülről</b>  | <b>B1</b>          | <b>365507</b>        |

**2. B2. Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről**

Adatok ezer forintban

|   | <b>A</b>   | <b>B</b>           | <b>C</b>             |
|---|--|--------------------|----------------------|
| 1 | <b>Rovat megnevezése</b>   | <b>Rovat száma</b> | <b>Előirányzatok</b> |
| 2 | Felhalmozási célú önkormányzati támogatások  | B21                | 0                    |
| 3 | Felhalmozási célú garancia- és kezességvállalásból származó megtérülések államháztartáson belülről | B22                | 0                    |
| 4 | Felhalmozási célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök visszatérülése államháztartáson belülről  | B23                | 0                    |
| 5 | Felhalmozási célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök igénybevétele államháztartáson belülről   | B24                | 0                    |
| 6 | Egyéb felhalmozási célú támogatások bevételei államháztartáson belülről                            | B25                | 322896               |
| 7 | <b>Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről</b>                                     | <b>B2</b>          | <b>322896</b>        |



### 3. B3. Közhatalmi bevételek

Adatok ezer forintban

|    | A  | B           | C             |
|----|--|-------------|---------------|
| 1  | Rovat megnevezése  | Rovat száma | Előirányzatok |
| 2  | Jövedelemadók  | B31         | 0             |
| 3  | Szociális hozzájárulási adó és járulékok   | B32.        | 0             |
| 4  | Bérhez és foglalkoztatáshoz kapcsolódó adók  | B33         | 0             |
| 5  | Vagyoni típusú adók  | B34         | 5000          |
| 6  | ebből a helyi adók:  |             | 5000          |
| 7  | - építményadó  |             | 0             |
| 8  | - épület után fizetett idegenforgalmi adó  |             | 0             |
| 9  | - magánszemélyek kommunális adója  |             | 5000          |
| 10 | - telekadó   |             | 0             |
| 11 | <i>Értékesítési és forgalmi adók</i>   | <i>B351</i> | 33500         |
| 12 | ebből a helyi adók:  |             | 33500         |
| 13 | - állandó jelleggel végzett iparüzési tevékenység után fizetett helyi iparüzési adó    |             | 33000         |
| 14 | - ideiglenes jelleggel végzett iparüzési tevékenység után fizetett helyi iparüzési adó |             | 500           |
| 15 | <i>Fogyasztási adók</i>  | <i>B352</i> | 0             |
| 16 | <i>Pénzügyi monopóliumok nyereségét terhelő adók</i>                                   | <i>B353</i> | 0             |
| 17 | <i>Gépjárműadók</i>  | <i>B354</i> | 7000          |
| 10 | <i>Egyéb áruhasználati és szolgáltatási adók</i>                                       | <i>B355</i> | 0             |
| 12 | ebből a helyi adók:  |             | 0             |
| 13 | - a tartózkodás után fizetett idegenforgalmi adó                                       |             | 0             |
| 14 | Termékek és szolgáltatások adói  | B35         | <b>45500</b>  |
| 15 | Egyéb közhatalmi bevételek   | B36         | 0             |
| 16 | <b>Közhatalmi bevételek</b>  | <b>B3</b>   | <b>45500</b>  |

Az önkormányzati szinten összesített költségvetés fő számai:

- a) a költségvetési bevételek összege: 897 870 ezer forint,
- b) a költségvetési kiadások összege: 982 249 ezer forint,
- c) a költségvetés egyenlege - a költségvetési bevételek és költségvetési kiadások különbözete: 84 379 ezer forint hiány.

Az önkormányzat önkormányzati szinten összesített 2015. évi kiemelt költségvetési bevételi előirányzatai:

- a) B1. Működési célú támogatások államháztartáson belülről: 365 507 ezer forint,
- b) B2. Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről: 322 896 ezer forint,
- c) B3. Közhatalmi bevételek: 45 500 ezer forint,
- d) B4. Működési bevételek: 163 967 ezer forint,
- e) B5. Felhalmozási bevételek: 0 ezer forint,
- f) B6. Működési célú átvett pénzeszközök: 0 ezer forint,
- g) B7. Felhalmozási célú átvett pénzeszközök: 0 ezer forint,
- h) **Költségvetési bevételek összesen: 897 870 ezer forint.**

Az önkormányzat önkormányzati szinten összesített költségvetési bevételeiből:

- a) a kötelező feladatok bevételei: 854 462 ezer forint,

- b) az önként vállalt feladatok bevételei: 43 408 ezer forint,
- c) az államigazgatási feladatok bevételei: 0 ezer forint.

Az önkormányzat önkormányzati szinten összesített költségvetési bevételei előirányzat csoportonként:

- a) működési költségvetés bevételi előirányzat csoport 574 974 ezer forint,
- b) felhalmozási költségvetés bevételi előirányzat csoport: 322 896 ezer forint.

Az önkormányzat önkormányzati szinten összesített 2015. évi kiemelt költségvetési kiadási előirányzatai

- a) K1. Személyi juttatások: 243 264 ezer forint,
- b) K2. Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó: 66 382 ezer forint,
- c) K3. Dologi kiadások: 294 567 ezer forint,
- d) K4. Ellátottak pénzbeli juttatásai: 28 500 ezer forint,
- e) K5. Egyéb működési célú kiadások: 21 199 ezer forint,
- f) K6. Beruházások: 319 887 ezer forint,
- g) K7. Felújítások: 6 350 ezer forint,
- h) K8. Egyéb felhalmozási célú kiadások: 2 100 ezer forint,
- i) **Költségvetési kiadások összesen: 982 249 ezer forint.**

Az önkormányzat önkormányzati szinten összesített költségvetési kiadásaiból:

- a) a kötelező feladatok kiadásai: 906 663 ezer forint,
- b) az önként vállalt feladatok kiadásai: 75 586 ezer forint,
- c) az államigazgatási feladatok kiadásai: 0 ezer forint.

Az önkormányzat önkormányzati szinten összesített költségvetési kiadásai előirányzat csoportonként:

- a) működési költségvetés kiadási előirányzat csoport: 653 912 ezer forint,
- b) felhalmozási költségvetés kiadási előirányzat csoport: 328 337 ezer forint.

A helyi önkormányzat nevében végzett:

- a) beruházási kiadások beruházásonként:
  - aa) Szennyvízhálózat építési beruházás 305 700 ezer forint,
  - ab) Garázs (12 db) építési beruházás: 12 450 ezer forint.
  - ac) Informatikai eszköz beszerzés (KÖH): 254 ezer forint
  - ad) Hangosító berendezés és kiegészítő felszerelések (Műv. Közp.): 1 483 ezer forint.
- b) felújítási kiadások felújításonként:
  - ba) Útfelújítás 6 350 ezer forint,

A helyi önkormányzat által a lakosságnak juttatott támogatások, szociális, rászorultság jellegű ellátások:

- a) Családi támogatás (gyvt): 500 ezer forint,
- b) Betegséggel kapcsolatos ellátások (ápolási díj): 1 800 ezer forint,
- c) Foglalkoztatással, munkanélküliséggel kapcsolatos ellátások (FHT): 1 460 ezer forint.
- d) Lakhatással kapcsolatos ellátások (Lakásfenntartási tám.): 10 700 ezer forint
- e) Egyéb nem intézményi ellátások (átmeneti, köztemetés, egyéb): 14 040 ezer forint.

Az önkormányzat önkormányzati szinten összevont költségvetésében a K5. Egyéb működési célú kiadások kiemelt kiadási előirányzatán belül a Tartalékok összege 2 606 ezer forint, melyből:

- a) az általános tartalék 0 ezer forint,
- b) a céltartalék 2 606 ezer forint.

A képviselő-testület az önkormányzat önkormányzati szinten összesített – közfoglalkoztatottak nélküli – 2015. évre vonatkozó létszám-előirányzatát az alábbiak szerint állapította meg:

- a) átlagos statisztikai állományi létszám – átlaglétszám – 81 fő,
- b) az év utolsó napján foglalkoztatott záró létszám: 80 fő.

A helyi önkormányzat által közfoglalkoztatottként foglalkoztatottak 2015. évre vonatkozó - átlaglétszám szerinti - létszám-előirányzata 57 fő.

A költségvetési egyenlegen belül:

- a) működési bevételek és működési kiadások költségvetési egyenlege (működési célú egyenleg) 78 938 ezer forint hiány,
- b) felhalmozási bevételek és felhalmozási kiadások költségvetési egyenlege (felhalmozási célú egyenleg) 5 441 ezer forint hiány.

Az önkormányzat 2015. évi hiányának finanszírozása az alábbiak szerint történik:

- a) belső finanszírozással 84 379 ezer forint,
- b) külső finanszírozással 0 ezer forint.

A belső finanszírozáson belül:

- a) az előző évek pénzmaradványának, vállalkozási maradványának igénybevétele összesen: 84 379 ezer forint,  
ebből:
  - aa) működési célú: 78 938 ezer forint,
  - ab) felhalmozási célú: 5 441 ezer forint,

Önkormányzat pénzügy- és adópolitikája

A kitűzött célok és feladatok megvalósítását úgy szükséges biztosítani, hogy a költségvetésben ne okozzon feszültséget. Az intézmények működési feltételeit biztosítani kell annak érdekében, hogy azok megfeleljenek a szakmai feltételeknek.

Kiemelten hangsúlyt kell helyezni a szükséges felújítási és fejlesztési feladatokra, melynek megvalósítását döntően külső források megszervezésével indokolt és szükséges biztosítani.

Lehető legteljesebb mértékben ki kell használni a regionális és Uniós pályázati lehetőségeket, ennek érdekében biztosítani kell az éves költségvetés keretein belül a pályázatokhoz szükséges saját erőt oly módon is, hogy ennek előteremtéséhez igénybe kell venni a központi forrásokat.

A nem kötelezően ellátandó feladatok finanszírozási feltételeit újra kell gondolni.

Vagyongazdálkodás keretén belül legfontosabb célként az intézmények használatában lévő vagyon racionális hasznosítását és az egyéb célú vagyontárgyak, vagyoneértékű jogok leghatékonyabb hasznosítását jelöli meg.

Az önkormányzati tulajdonú társaságnál a szolgáltatásokat a lehető legszínvonalasabban kell biztosítani.

Az önkormányzat által megállapított helyi adók következetes beszedésével is biztosítani kell az önkormányzati törvényben meghatározott kötelezően ellátandó feladatok megfelelő színvonalú ellátását.

A helyi adó beszedéséről, a lefolytatott adóellenőrzésekről és az esetleges végrehajtási cselekményekről az önkormányzati adóhatóságnak a képviselő-testületet évente tájékoztatni kell.

## **A helyi költségvetést meghatározó tényezők**

### **Ágazati feladatok, fejlesztések**

#### Városüzemeltetés

Az emberek komfortérzetét, hangulatát jelentős mértékben befolyásolja a közterületek állapota, azok tisztasága, gondozottsága. Emiatt továbbra is fokozott gondot és figyelmet kell fordítani az utak, járdák, parkok, játszóterek állapotára.

#### Úthálózat

Önkormányzatunknak 44 km szilárd burkolatú út, belterületi utak és külterületi földutak üzemeltetéséről és fenntartásáról kell gondoskodnia. A következő években a költségvetésben útfelújításra, karbantartásra megfelelő összeget kell betervezni. A keletkezett úthibák kijavítása prioritást kell, hogy élvezzen és 2015. évtől évente folyamatos kátyúzási feladatokat kell ellátnunk.

Az útfelújításra fontossági sorrend felállítása mellett középtávú programot kell kidolgozni.

#### Zöldterületek, parkok, játszóterek

A városban 3 db játszótér, 1 db sportpálya, és parkfenntartásáról kell a városüzemeltetésnek gondoskodnia.

A további években elsősorban a meglévő létesítmények állagmegóvását kell biztosítani.

A fejlesztésekre fontossági sorrend meghatározása mellett középtávú programot kell kidolgozni és a program végrehajtása az éves költségvetésekben elfogadott el irányzatoknak megfelelő ütemben történhet.

A parkok, zöldterületek fenntartása az elmúlt évek tapasztalatai alapján viszonylag pontosan tervezhető, a költségeket legfeljebb az éves csapadék mennyisége, a növényi kártevők mértéke, a szélsőséges időjárás és a közmunkaprogram visszaszorítása befolyásolhatja.

Továbbra is fokozott figyelmet kell fordítani a településen található frissen telepített fák gondozására, kivágott fák pótlására és a kártevők elleni védelemre.

Feladatunk: a meglévő létesítmények állagmegóvása. Illegális szemétkerakó helyek felszámolása és a parlagfű irtása kiemelten kezelendő feladat.

#### Közlekedés

Tömegközlekedés: Az autóbuszjáratok biztosítják a tömegközlekedési ellátást. Rendelkezünk helyközi és távolsági buszközlekedéssel. Itt felmerülő probléma természetesen a rossz menetrendek.

Az ehhez kapcsolódó összhangot meg kell teremtenünk a MÁV és VOLÁN illetékesei között, mivel a legközelebb vasúti megálló Kétegyházaán található.

#### Környezetvédelem

Fő célkitűzések az élhető település jegyében:

A településfejlesztés tudatosabbá tétele, a fejlesztés és rendezés során a fenntarthatósági szempontok hatékonyabb érvényesítése.

Az épített környezet és a zöldterületi rendszer védelme.

A település harmonikusabb tájba illesztése.

A közlekedési igények mérséklése, illetve környezetkímélőbb formáinak az elterjesztése.

A környezeti infrastruktúra kiépítése.

Szükséges intézkedések:

Összhang teremtése a településfejlesztési elképzelések és a településrendezési eszközök között.

Zöldfelületi kataszter létrehozása.

Zöldfelület-gazdálkodási feladatok megtervezése (zöldsávok, folyosók létesítése, fenntartása, fasorok állapotának felmérése, felújítása, telepítése, véderdők)

Meglévő zöldfelületek funkciójának növelése (pl: játszóterek kialakítása)

Műszaki adatgyűjtés az épített környezet állapotáról.

Önkormányzati beruházásoknál a környezetbarát, energiatakarékos tervek előtérbe helyezése.

### Környezet és egészség

A lakosság egészségét károsító folyamatok visszaszorítása, megakadályozása.

Egészséges környezet kialakítása révén a környezeti eredetű betegségteher mérséklése.

A környezet-egészségügy felkészítése, a globális éghajlatváltozás okozta problémák kezelésére.

Szükséges intézkedések:

A parlagfű borította területek feltárása, a védekezés elmulasztásához kapcsoló hatósági intézkedések foganatosítása.

Ivóvízminőség-javító program további végrehajtása.

### Vizeink védelme és fenntartható használata

A vizek védelmével és fenntartható használatával kapcsolatos tevékenységek keretét az EU Víz Keretirányelv(VKI) tartalmazza.

A legfőbb célkitűzések:

A Víz Keretirányelv összhangban a település vizeinek jó ökológiai állapotának elérése.

A vízkészletek mennyiségi és minőségi védelme. Ésszerű és takarékos vízhasználat elterjesztése, a vizek szennyezőanyag terhelésének csökkentése.

Az árvizek és aszályok hatásának mérséklése.

Szükséges intézkedések:

A jelenlegi követelményeknél szigorúbb a felszíni és felszín alatti vizek minőségét megőrző és javító intézkedések, programok.

Belterületi csapadékvíz-elvezető hálózat folyamatos karbantartása.

### A környezettudatos szemlélet és gondolkodásmód erősítése

A társadalmi környezettudatosság szintjét olyan szintre szükséges emelni, ami biztosítja a természeti erőforrásokkal történő átgondolt, fenntartható gazdálkodást, a környezeti elemek terhelésének tudatos csökkentését.

Főbb célkitűzések:

A környezeti nevelés, szemléletformálás erősítése az oktatás minden szintjén.

A környezeti információkat biztosító rendszerek kialakítása, fejlesztése, a megszervezett információk hatékony terjesztése.

A társadalom aktivitásának ösztönzése a környezeti programokban való részvételekre, aktív szerepvállalásra.

Szükséges intézkedések:

A közművelődési intézmények környezettudatos működésének megtervezése és kialakítása (pl: energiatakarékos megoldások, szelektív hulladékgyűjtés)

Civil környezetvédelmi szerveződések támogatása.

Környezettudatosság erőteljes megjelenítése a helyi médiában.

A környezettudatosság és fenntarthatóság elveinek beépítése a beruházási- fejlesztési projektekre.

### Természet és tájvédelem

A társadalom folyamatosan növekvő terület-, energia és erőforrásigénye következtében, a természeti környezet egyre nagyobb terhelésnek van kitéve. Természetvédelmi örökségünk megőrzése érdekében, a természetvédelmi szempontokat nem csupán a védelem alatt álló területeken, hanem minden más területen és tevékenységben is érvényesíteni kell.

Főbb célkitűzések:

A védett természeti területek állapotának megőrzése, javítása.

A biológiai sokféleség megőrzésének és helyreállításának elősegítése a védett természeti területeken kívül is.

Szükséges intézkedések:

A helyi településfejlesztési és -rendezési tervek felülvizsgálata, a tájértékek képviselője.

Egyedi tájértékek felmérése.

### Fenntartható -terület és földhasználat

A gazdasági- társadalmi tevékenységek megvalósulása különböző mértékű földhasználattal jár együtt. A különböző területhasználati módok különböző környezeti elemeket vesznek igénybe, azokat eltérő módon hasznosítják, illetve terhelik meg.

Fő célkitűzések:

A természeti erőforrások megőrzése, fenntarthatóságának biztosítása.

A terület agro-ökológiai adottságaihoz igazodó földhasználat kialakítása.

### Éghajlatváltozás

Az emberi tevékenység következtében a légkörbe került és felhalmozódott üvegházhatású gázok hatása, a napjainkban tapasztalható éghajlatváltozásban már megjelent. A megváltozó hőmérsékleti és csapadékviszonyok, egyes szélsőséges meteorológiai jelenségek, veszélyeztetik a lakosság életminőségét, környezeti értékeinket.

A legfőbb célkitűzések a következők:

Az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentése.

Energiahatékonyság, az energiatakarékosság növelése.

Növényborítottság növelése az üvegházhatású gázok megkötésére.

A kedvezőtlen hatások elleni védekezési rendszer hatékonyságának fejlesztése.

Szükséges intézkedések:

Az intézmények energiahatékonyságának növelése (fűtési, hűtési, és világítási rendszerek modernizálása, épületszigetelés)

Megújuló Energiahordozó Program helyi kidolgozása (helyi megújuló erőforrások, biomassza, nap-, szél-, geoenergia felhasználása.)

A közösségi közlekedési rendszer infrastruktúrájának, állapotának javítása, a szolgáltatási színvonal fejlesztése.

A meglévő közlekedési infrastruktúra környezetbarát átalakítása.

### Hulladékgazdálkodás

A hulladékgazdálkodás feladata, hogy hozzájáruljon a természeti erőforrások felhasználásának a csökkentéséhez, felhasználásuk hatékonyságának növeléséhez, a fenntartható gazdálkodáshoz.

Főbb célkitűzések:

Az évente képződő hulladék mennyisége ne növekedjen.

A hasznosítás mértéke növekedjen a csomagolási hulladékok és biológiailag lebomló szervesanyag tartalmú hulladékok körében.

Szükséges intézkedések:

A házi és helyi komposztálási technológiák megismertetése a lakossággal.

A fogyasztást mérséklését ösztönző kampányok folytatása.

A gyártói felelősségi körbe tartozó hulladékok (csomagolóanyag, akkumulátor, elem, elektronikai hulladék, gumiabroncs) lakossági begyűjtő rendszerének fejlesztése.

A biohulladék elkülönített gyűjtésének megoldása.

Az illegális hulladéklerakás szankcionálásának szigorítása.

#### Környezetbiztonság:

A környezetbiztonságot veszélyeztető események lehetnek természeti (pl.: árvíz, belvíz, stb.), és lehetnek emberi tevékenység által kiváltott folyamatok (pl.: ipari katasztrófa, talajszennyezés). A természeti és ipari katasztrófák elhárítása, felszámolása elemi érdekünk.

Főbb célkitűzések:

A környezetbiztonság növelése.

A bekövetkezett környezetkárosodások felszámolása.

Szükséges intézkedések:

Helyi környezeti károk kezelése.

Lakosság tájékoztatása a település környezetbiztonságát befolyásoló üzemi tevékenységekről, a veszélyforrásokról, a kialakult vészhelyzet során tanúsítandó magatartási formákról.

#### Parkolás

Jelentősebb parkolási igény a városközpontban található egyes intézményeknél jelentkezik. A fontosabb utcák szabályozási szélessége lehetővé teszi az út menti parkolás biztosítását. A parkolási rend kijelölése a közterület rendezéshez kapcsolódó feladat.

#### Közműépítések

A település már beépített területein a részleges közműellátás mindenhol rendelkezésre áll, amelynek keretében biztosított a vezetékes ivóvíz ellátása, a közcsatornás szennyvízelvezetés, a villamosenergia ellátás, a gázellátás és a vezetékes távközlés, a csapadékvíz elvezetés pedig nyílt és fedett árokrendszerrel megoldott.

A Gyula-Elek Ivóvízminőségjavító Társulás keretében jelenleg is folyik az arzénmentesítés végrehajtása, és az előregedett eternit csőhálózatunk cseréje.

### **Vagyongazdálkodás**

#### A vagyongazdálkodás és annak átalakulása

Elek Város Önkormányzatának vagyona a rendeltetés szerinti törzsvagyomból és az egyéb vagyomból áll.

Az önkormányzat törzsvagyonát a többi vagyontárgytól elkülönítve kell nyilvántartani.

Törzsvagyonnak az önkormányzati vagyontárgy nyilvánítható, amely közvetlenül kötelező önkormányzati feladat és hatáskör ellátását, vagy közhatalom gyakorlását szolgálja. A törzsvagyon körébe tartozó tulajdon vagy forgalomképtelen, vagy korlátozottan forgalomképes:

- forgalomképtelenek a helyi közutak és műtárgyaik, a terek, parkok és minden más ingatlan és ingó dolog, amelyet törvény, vagy a helyi önkormányzat forgalomképtelenségnek nyilvánít;

- korlátozottan forgalomképesek a közművek, intézmények és középületek, továbbá a helyi önkormányzat által meghatározott ingatlanok és ingók. A törzsvagyon korlátozottan

forgalomképes tárgyairól törvény, vagy a helyi önkormányzat rendeletében meghatározott feltételek szerint lehet rendelkezni.

Az önkormányzat egyéb vagyona az önként vállalt önkormányzati feladatok ellátására, az állami szervek kötelező elhelyezésének biztosítására szolgáló vagyon, valamint többletbevétel elérését szolgáló vállalkozói vagyon.

Az önkormányzat vagyonának hasznosítása a kötelező, illetve az önként vállalt feladatok ellátását közvetlenül szolgálhatja, vagy azt elősegítheti, a kötelező feladatok ellátást azonban nem veszélyeztetheti.

Az a vagyon, amely forgalomképes, az elidegeníthető, bérbe, használatba, koncesszióba adható, egyéb módon hasznosítható, gazdasági társaságba, alapítványba apportként bevihető, megterhelhető, biztosítékkul adható. Az önkormányzati vagyongazdálkodás és –hasznosítás szabályait önkormányzati rendelet tartalmazza.

A vagyongazdálkodási feladatai jelentős változást éltek át. A rendszerváltást követően az önkormányzatok tulajdonában adott helyiség, telek – és lakásvagyon felhasználása / kezelése vegyes koncepciókat és prioritásokat tükrözött. A kötelező és vállalt feladatok terjedelme, azok hatékonysága egyrésztől, másrésztől a kötelező feladatok finanszírozásának központi mértéke általában véve arra „ösztönözte” az önkormányzatokat, hogy bevételeiket vagyonértékesítéssel egészítsék ki.

Ráadásul a 90-es évek privatizációs hullámverésében az átlagember szintjét jelentő lakás- és helyiségprivatizáció megfelelt a „kor” szellemének.

Az Önkormányzati ingatlangazdálkodási stratégiájánál figyelembe kell venni, hogy az Önkormányzat abban különbözik az összes többi ingatlantulajdonostól, hogy a maga sajátos eszközeivel (Építési Szabályzat, közművesítések) ingatlan fel- és leértékelődési folyamatokat tud generálni. A gyakorlatból ismert az a tény, hogy egyes ingatlanok értéke megnő azzal, ha a Településszerkezeti és Szabályozási Terv, és az Építési Szabályzat módosításával az adott ingatlan beépíthetővé válik, vagy ha az ingatlant belterületbe vonják. Kimutatható az is, ha az Önkormányzat valahol jelentős fejlesztéseket végez, a környező ingatlanok ára megnő. A város saját célú fejlesztései érdekében célirányos területcserékkel és vásárlásokkal ott kell törekedni nagyobb, összefüggő, későbbi fejlesztési célok megvalósítására alkalmas területek kialakítására, ahol az ingatlanok felértékelődése várható.

Az önkormányzat, mint tulajdonos a bérlet ingatlan funkciójának kijelölésével, a bérleti díjak kialakításával, esetleg az első időszakban díjkedvezménnyel befolyásolhatja a város, mind az itt élők, mind az ide látogatók számára vonzó képének kialakítását.

A tulajdonosok folyamatosan gondoskodnia kell az ingatlan „jó karbantartásáról” melyhez a megfelelő forrást biztosítani szükséges. Forrás hiányában esetleg megállapodás köthető a bérlővel a feladat elvégzésére, mely alapján a felújítás költsége a bérleti díj összegében beszámításra kerül.

### Lakásgazdálkodás

Olyan lakásgazdálkodást kell megvalósítani, amely eredményeképpen a fenntartó lakásokra vonatkoztatott üzemelési és fenntartási költségei megtérülnek.

Lényeges a bérlők közötti, illetve fizetésektelen helyzetbe kerülő, magas lakbér-hátralékkal rendelkező bérlők ösztönzése a jövedelmi viszonyaiknak megfelelő, alacsonyabb komfortfokozatú és alapterületű lakások cseréje.

Fokozott figyelemmel kell kísérni a felhalmozódó közműhátralékokat, melyeknél időben el kell kezdeni annak behajtását/behajtatását. A jövőbeni problémák enyhítése céljából törekedni kell arra, hogy mind a régi, mind az új bérlakásoknál és szükséglakásoknál a közüzemi mérőórákat előrefizetés, ú.n. kártyás mérőre kell cserélni, így érvényesülhet az „annyit fizet amennyit fogyaszt” elv és teljes körűen elkerülhetők a közüzemi hátralék felhalmozódások.



A megüresedő szükséglakás, komfort nélküli és félkomfortos lakások oly módon kerüljenek bérbeadásra, ha annak korszerűsítését a bérlő részben, vagy egészben vállalja. Ösztönözni kell a bérlőket a bérlakások korszerűsítésére, melynek támogatása a költségek egy részének a lakbérben való elszámolása lehet.

Az önkormányzathoz beérkezett nagyszámú lakásigényre tekintettel vizsgálni kell a bérlakás állomány bővítésének lehetőségét. A bővítés vállalkozói tőke bevonásával, vagy – költségcsökkentésként – önkormányzati tulajdonú gazdasági társaság által nyújtható építőipari szolgáltatás igénybevételével célszerű. Az állomány-bővítés a rossz műszaki állapotú, bontásra ítélt ingatlanok helyén, illetve a lakóingatlanok építésére alkalmas önkormányzati tulajdonú belterületi ingatlanokon javasolt.

A bezárt közintézmények bérlakásokká való átalakításának lehetőségét meg kell vizsgálni, mivel itt költség hatékonyan, egyes átalakításokkal el lehet végezni a lakásállomány bővítését.

## **Egyéb területek**

### Egészségügy

Elek demográfiai tényezőit figyelembe véve megállapítható, hogy a lakosság az előregedés mellett lassan, de folyamatosan fogy. A természetes fogyás jelenleg kétszerese a születésszámnak, amely részben a társadalom előregedése, részben a rossz egészségi állapot következménye. A legfőbb halálokot jelentő betegségek a keringési rendszer betegségei, a daganatos megbetegedések és az agyérbetegségek. A gyermekek körében kiemelendő a mozgásszervi rendellenességgel küzdők, a túlsúlyosak és a látásproblémával küzdők magas aránya. A középiskolás korosztályban folyamatosan nő a magas vérnyomással küzdők száma. A városban 3 háziorvos és 1 gyermekorvosi és egy fogorvosi körzet található, vállalkozó orvosok látják el a feladatokat. A központi orvosi ügylet a Kistérségi társulás keretén belül került megoldásra.

A betegek gyógyszerellátása két gyógyszertár működésével megoldott.

### Szociálpolitika

#### Alapelvek

A szociálpolitika jelentése szerint a lakosság, elsősorban a szerényebb körülmények között élő rétegek anyagi, társadalmi és művelődési helyzetének javítását célzó politika. A helyi politikusok, köztük a szociálpolitikával foglalkozók feladata, hogy a polgárok otthonuknak érezhessék a várost.

A közszereplők felelőssége, hogy megakadályozzák a város társadalmának szétszakadását, csoportok, vagy egyének kitalizottságát, erősítsék a város társadalmának integrációját.

A helyi szociálpolitika gyakorlati alapelveként fogalmazható meg, hogy az ellátás középpontjában a szociális segítségre szoruló ember áll.

A helyi szociálpolitika fontos feladata a kirívó esélyegyenlőtlenségek mérséklése, valamint az ebből adódó társadalmi feszültségek (a marginalizálódás, a kirekesztettség) csökkentése, a szegénységben élők esélyeinek, önálló boldogulási lehetőségeinek javítása. Ezen problémák kezelése a rendelkezésre álló források célzott felhasználását kívánja. A helyi szociálpolitikának közre kell működnie abban, hogy megelőzze a polgárok kisodródását a társadalom perifériájára.

Az alapelvek kijelölése a szociális ellátások fejlesztésében érdekelt politikusok és szolgáltató szakemberek közös érdeke. Szabályozott keretek között csak így lehetséges az együttműködés.

A helyi szociálpolitika feladata, hogy az intézményi és pénzügyi lehetőségek keretei között kialakítsa a segítségnyújtás azon formáit és eljárásait, amelyek a megfogalmazott alapelveknek megfelelnek.

- Fokozatosan pótolni kell a ma még hiányzó helyi szociális alapellátó intézményeket.
- Meg kell erősíteni a segítségre szoruló polgárokhoz közeli alapellátó intézményeket.
- A speciális hátrányokra tekintettel ösztönözni szükséges a differenciált alapellátó és szakosított ellátást. Ennek során kulcsszerepe van az ágazatok közötti együttműködés fejlesztésének, az önkormányzatok közötti és a nem önkormányzati szervezetekkel való együttműködési formák, eljárások bővítésének.
- Időszerű a szektorsemleges „verseny” szabályainak a kialakítása és ezen belül az „esetmenedzselés” újszerű feladataihoz való alkalmazkodás annak érdekében, hogy ki-ki a neki legmegfelelőbb ellátási formához juthasson.
- Az európai gyakorlatnak megfelelően – alapos szakmai munkára támaszkodva – fokozatosan ki kell alakítani az igénybe vevők és a szolgáltatók, vagyis a segítségre szorulókat és az ellátókat, az intézmények közötti szerződések rendszereit.
- Ezek a szakmai célok, valamint az, hogy átlátható legyen az adófizető polgárok pénzének felhasználása, megkövetelik az egyes ellátási formák konkrét szakmai tartalmának részletes kimunkálását, az ún. szakmai, intézményi standardok kialakítását.

A helyi szociálpolitika célcsoportjai:

Egyre több eleki polgár számára a szociális eszközök nyújtják a megélhetés kizárólagos forrását. A város társadalmi békéje, társadalmi kohéziója szempontjából fontos feladat azokat a polgárokat a normális lét felszínén tartani, akik másképpen, maguktól erre nem lennének képesek.

- Különösen hátrányban vannak azok az idősek vagy rokkantak, akiknek sem biztosítási jövedelemre nincsen joguk, és családjuk, rokonságuk nincs, vagy nem fogadja be őket.
- Vannak, akik nem jogosultak a „klasszikus” szociálpolitikai ellátásokra, mert nem is túl öregek, nem is túl betegek, de már hosszú ideje nincs munkájuk, önálló jövedelmük.
- A töredék családokban, nagycsaládokban, alacsony jövedelmű családokban élő gyermekek veszélyeztetettsége egyre fontosabb feladatként nyilvánul meg.
- A szegénység áldozatai mellett szintén kirekesztettséget eredményezhet az öregség, a mentális és fizikai egyezség hiánya.
- Különösen veszélyeztetett az, akit etnikai hovatartozása, normaszegő magatartása, „szerfüggősége”, vagy büntetett előélete miatt képtelen segítség nélkül beilleszkedni az őt befogadni nem hajlandó társadalomba.

A marginalizálódott és szegény csoportok nem megfelelő szintű ellátása, más területeken is súlyos problémákhoz vezethet. E problémák könnyen kriminalizálódhatnak, elmérgesedésük ronthatja a város közbiztonságát, általános közhangulatát és arculatát is.

A szociális források és feladatok mértékének, egymáshoz való arányának várható alakulása

- A feladatokat és igényeket növeli Elek város lakosságszámának csökkenése, a városi társadalom folyamatos elöregedése, egyre bővülő létszámú időskorú lakosságot kell ellátni. A feladat elsősorban a szociális és egészségügyi ellátások közötti szakmai és szervezeti határterületeken jelentkezik.
- A bővülő feladatkört vetíti előre a munkanélküliség időtartamának növekedése is. A tartós munkanélküliségből következő helyzetek kezeléséhez a mai intézményrendszert fejleszteni és bővíteni kell. A tartós munkanélküliség kockázatával különösen sújtott rétegek – a képesítéssel, képzettséggel nem rendelkezők – ellátása és segítése szintén így valósítható meg.
- A feladatorientált – tehát nem intézmény-orientált – finanszírozás jelentősen javíthatja az ellátások hatékonyságát. Ki kell alakítani az integráltabb forrás felhasználás lehetőségeit. Ez jelentős hatást gyakorolhat a feladatok és források arányának viszonyára, érinti a feladat- és forrás – átcsoportosítás kérdéseit is.
- A szakmapolitika a bentlakásos intézményi ellátásra nehezedő nyomást az otthoni, családi környezetbe eljuttatott szolgáltatások fejlesztésével akarja tehermentesíteni. Sajátos problémát vet fel az átmeneti időtartam alatt felmerülő változó összetételű működtetési kiadások

finanszírozása. Az átmenet alatt a működtetés költségei jellemzően magasabbak, mint egy kialakult rendszeren belül. Arra célszerű törekedni, hogy a csökkenő kapacitásokból származó megtakarítások átcsoportosíthatóak legyenek az újonnan fejlesztendő szolgáltatási területekre. A feladatok és a források megosztása az egyes ágazatok között nem megoldott. Megválaszolásukra a mai viszonyok között a konkrét projektek kapcsán látszik esély.

Érdemes megkezdeni az önkormányzatokon belül különféle ágazatokért felelős szakemberek közti egyeztetést.

A szektorsemleges és normatív elvű finanszírozás, a nem állami és a közintézmények szociálpolitikájában

- Megkerülhetetlen az önkormányzat szociálpolitikájának világos megfogalmazása, hogy milyen területen, feltételekkel kívánnak együttműködni a nem állami szervezetekkel.

- Meg kell határozni, hogy milyen megállapodási keretben kívánja az önkormányzat bevonni nem állami szervezeteket a feladatok ellátásba, hiszen napjainkra igen színes paletta alakult ki a szociálpolitikai intézmények típusai között. Egyre nagyobb arányban jelennek meg a különféle vállalkozási és nonprofit formában tevékenykedő, egyházi és világi nem állami szervezetek. A nem állami szervezetek közfinanszírozásának alapvető jogi eszköze a szerződés. Olyan szerződés, amely képes a kölcsönös érdekeknek megfelelő garanciarendszert felállítani és intézményesíteni.

A szociálpolitika intézményeinek és eljárásainak fejlesztése

- Az egyes ellátási formák konkrét szakmai tartalmainak meghatározása:

A szociálpolitikai forrásokkal való racionális gazdálkodás hatékonyságának és átláthatóságának javítása megköveteli azt, hogy követhető legyen az ellátások tartalma, mennyisége és minősége. El kell érni, hogy a közpénzek elosztása a finanszírozandó, elvégzendő feladatokhoz kapcsolódjon.

Elek város szociálpolitikai ellátási szerkezete jelenleg megfelel a lakossági szükségleteknek. Bár az elszegényedés, a marginalizálódás jelei azt mutatják, hogy a hagyományosnak tekinthető szociális problémák területén és kezelésükön túl jelentős szerkezeti módosulásokra van szükség és erre vonatkozóan az ez irányú igények csak fokozódni fognak.

### Kultúra

Az Önkormányzat a kötelező feladata a helyi közművelődési tevékenység támogatása, melyhez saját fenntartású közművelődési intézményt is biztosít – Reibel Mihály Város Művelődési Központ és Könyvtár.

A kulturális koncepció tartalmazza azokat a célokat, melyek e feladat megvalósítás során kiemelt figyelmet kapnak:

- a helyi civil szervezetek tevékenységének támogatása,

- a civil szervezetek által feltárt értékek minél szélesebb körben történő megismertetése, az oktatás - nevelés szolgálatába állítása.

Kiemelt jelentősége van a többnemzetiségű Elek városban a nemzeti és etnikai hagyományok ápolásának, a kulturális értékek megőrzésének. A németországi és romániai testvérvárosi és egyéb kapcsolatok segítenek a hagyományápolásban. A két évente megrendezésre kerülő Elekiek Világtalálkozója is ezt a célt kívánja szolgálni.

Az Önkormányzat igyekszik minél nagyobb teret és támogatást nyújtani az együttműködő partnereknek a kulturális kínálat minél színesebbé, változatosabbá tételéhez.

A kulturális élet fellendítéséhez elengedhetetlen a vállalkozói tőke bevonása.

### Oktatás

Elek Város Önkormányzata közoktatási intézményét a mindenkori jogszabályi előírásoknak és a helyi társadalmi elvárásoknak megfelelően kívánja működtetni. Olyan átlátható intézményt kíván fenntartani, amelyeket pedagógiai, szakmai és pénzügyi hatékonyság jellemez. A törvényben szabályozott ellátási kötelezettségének megfelelően, lehetőségei

szerint folyamatosan gondoskodni kíván a nevelés-oktatás feltételeinek minőségi fejlesztéséről.

Elek Város Önkormányzata saját intézmény fenntartásával biztosítja az óvodai ellátást. Az általános iskolai nevelést és oktatást a KLIK, illetve az Országos Román Nemzetiségi Önkormányzat fenntartásában működő intézmények látják el. A középfokú oktatás a Harruckern János Középiskola keretében megoldott.

Az óvodai ellátást a Napköziotthonos Óvodák biztosítja 3 feladatellátási hellyel.

Az egyes feladat-ellátási helyek tekintetében megállapítható, hogy a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek aránya nem egyenletes.

A jövőben az óvodai csoportok kialakításánál figyelemmel kell lenni arra, hogy a HHH-s gyerekek eloszlása az egyes feladat-ellátási helyek között ne haladja meg a 15%-os eltérést.

A feladat-ellátási helyek felszereltsége között nincs lényeges különbség, az eszközök és bútorzat mindenhol átlagos. Az épületek állagában fedezhető fel különbség, ez alapvetően az épületek megépítésekor alkalmazott technológiai hiányosságoknak köszönhető.

Az óvodákban kiváló szakmai munka folyik. A törvényi előírásoknak megfelelően átdolgozott nevelési programot fogadott el a képviselő-testület-

A településen 2 általános iskola működik, az a Dr. Mester György Általános Iskola a KLIK fenntartásában és a Román Általános Iskola az Országos Román Nemzetiségi Önkormányzat fenntartásában. Az előző intézményben német nemzetiségi nyelvi oktatás folyik, és lehetőség van igény esetén a szlovák nyelv oktatására, az utóbbiban pedig kétnyelvű, román-magyar oktatás.

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya a Román Általános Iskolában magasabb.

A sajátos nevelési igényű gyerekek felülvizsgálata folyamatos, közülük mindenki integráltan oktatható, ez a gyakorlatban is megvalósul.

Az iskolai lemorzsolódási mutatók az országos átlagot nem haladják meg.

Az intézmények infrastrukturális háttere folyamatos fejlesztésre, javításra szorul. Ehhez pályázati források keresésére, bevonására van szükség.

Indokolt és szükséges az intézményekben integrációs vagy képesség kibontakoztató normatíva igénylését megalapozó szakmai program kidolgozása, a pedagógusok módszertani továbbképzéseken való részvételének fokozott támogatása.

Az általános iskolai korosztály létszáma folyamatosan csökken, ezért a költségvetési normatíva egyre növekvő mértékű kiegészítésre szorul. Indokolt és aktuális a következő években a létszámcsökkenéssel arányos telephely-megszüntetés- , a tanulói létszám és a pedagógus létszám arányosításának tervezése.

A közoktatási intézmények szakmai munkájukról rendszeresen tájékoztatják a Képviselő-testületet.

Gazdasági programunkban célunk a kötelező és felvállalt önkormányzati feladatok ,óvoda, általános iskolai nevelés és oktatás további jó szakmai szintű ellátása. Ennek érdekében folyamatosan vizsgálni kell a működés hatékonyságát, keresni az optimális működési struktúrát. Az egyéb közoktatási körben célként kell megfogalmazni a pedagógiai szakmai szolgáltatások igény szintű biztosítását.

Kiemelt célunk a zökkenőmentes feladat-ellátás, szakképzett pedagógusok irányításával, a pedagógiai programokban meghatározott feladatokhoz a megfelelő tárgyi feltételek biztosításával.

## Sport

Elek Város Önkormányzata:

- Anyagi lehetőségei függvényében támogatja a városi sporttevékenységet
- Együttműködik a sporttal foglalkozó helyi szervezetekkel

- Az önkormányzat a tulajdonát képező sportlétesítményeket fenntartja, működteti. A város költségvetési lehetőségeitől, valamint egyéb támogatási forrásoktól függően törekszik az önkormányzati sportlétesítmények, a közterületeken lévő sportpályák, játszóterek karbantartására, fejlesztésére.

- A lakosság egészségmegőrzése érdekében hosszú távon a sporttevékenységek középpontjába a gyermek- és ifjúsági sportot – ezen belül az iskolai testnevelést, mint kötelezően ellátandó sportfeladatot – a versenysportot, az utánpótlás-nevelést valamint a szabadidősportot állítja.

- Az önkormányzat támogatja a családok sportját, a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok és a fogyatékosok sportját. Közreműködik a sport népszerűsítésében, a mozgás-gazdag életmóddal kapcsolatos felvilágosító tevékenység szervezésében.

- Elek Város Önkormányzata fontosnak tartja, hogy város polgárai és közösségei felelősséget érezzenek saját lelki, szellemi, testi egészségükért.

Rövid távú fejlesztési irányelvek:

- A város sportlétesítményei szabad kapacitásának felmérése-összevetése, a potenciális használók igényeivel, majd ezek biztosítása szabadidős- és versenysport célokra.

- Folyamatossá kell tenni az oktatási intézmények fedett és szabadtéri sportlétesítményeinek tervszerű és fontossági sorrendet követő felújítását.

- A tömegsport előmozdítása érdekében az oktatási- nevelési intézmények együttműködésére alapozva, igény szerint tömegsport-rendezvényterv előterjesztése javasolt.

- Fejlesztési irányelvek kidolgozása az Önkormányzat feladat-meghatározásai között a sportlétesítmények infrastrukturális hiányosságainak megszüntetése érdekében.

Középtávú fejlesztési irányelvek

1. A városi, szabadtéri területek, pályák, játszóterek állapotának felmérése, korszerűsítése, átalakításuk az uniós szabványoknak megfelelően.

2. A városi sportingatlanok infrastrukturális felújítása ütemezés szerint.

Folyamatosan megvalósuló irányelvek

- A városunkban élők számára hozzáférhetővé kívánjuk tenni a sportolási és rekreációs tevékenységeket, az átlagosnál tehetségesebb sportolók számára ugyanakkor biztosítani szükséges az egyéni sportteljesítmények javításának feltételeit.

- A sportlétesítmények eredeti funkciójának megtartása, a más célra történő elidegenítés megakadályozása.

- Fontos feladata Elek Város Önkormányzatának, hogy segítse szakmailag, erkölcsileg és nem utolsósorban anyagilag a nevelési-oktatási intézmények, a sportegyesület és szakosztályai, valamint az egészségkárosultak és hátrányos helyzetűek sportszakmai célkitűzéseit, terveit.

### Ifjúságpolitika

Elek Város Önkormányzata fontosnak tartja a fiatalok közéleti részvételét, ennek segítését. Az önkormányzat lehetőség szerint támogatja a helyi ifjúsági civil szervezetek működését, rendezvényeiket, programjaikat, számít közreműködésükre a különféle városi ünnepek, programok szervezésekor, lebonyolításakor. Segítjük a fiatalok művészeti csoportjait, akik szívesen vesznek részt városi ünnepeken, rendezvényeken, színvonalas, hangulatos műsoraikkal részévé váltak a város kulturális életének.

Önkormányzatunk csatlakozott a Bursa Hungarica Önkormányzati Felsőoktatási Ösztöndíjprogramhoz, amely során évente 30-40 hátrányos helyzetű eleki, a felsőoktatásban tanuló hallgató tanulmányait támogatjuk.

### Településmarketing és média

Alapvető fontosságúnak tartjuk a tudatos arculat-teremtést és tervezést Hatékonyabb marketingeszközökkel segíteni kívánjuk a város megismertetését, a befektetési lehetőségek bemutatását.

A hagyományos kommunikációs eszközök felhasználásával célunk a minél jobb tájékoztatás, informálás. Ennek leghatékonyabb eszköze az Elek Tv, az Eleki Krónika és a megújuló városi honlap.

Elek, 2015. március 20.

Pluhár László  
Polgármester